

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program ve Materyal Geliştirme Daire Başkanlığı

KUR'AN EĞİTİM MERKEZLERİ
İSLAM AHLAKI DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

ANKARA
2025

Bu programın uygulanması,
25.05.2025 tarihli ve E-6338034 sayılı onay ile uygun görülmüştür.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
I. PROGRAMIN GENEL HEDEFLERİ.....	5
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI	5
III. PROGRAMIN YAPISI VE UYGULAMA İLKELERİ	5
IV. İSLAM AHLAKİ DERSİ, KONULAR, KAYNAKLAR VE AÇIKLAMALAR...	7

GİRİŞ

Başkanlığımızca yürütülmekte olan yaygın din eğitimi hizmetlerinin etkinlik ve verimliliğinin artırılması amacıyla 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak Kur'an Eğitim Merkezleri kurulmuştur.

Söz konusu eğitim merkezlerinde öğrencilerin Kur'an-ı Kerim, Arapça ve temel İslami ilimler noktasında daha detaylı bir eğitim almalarını sağlamak amacıyla farklı öğretim programlarının geliştirilmesi ve uygulanması planlanmaktadır.

Bu kapsamda hazırlanan **İslam Ahlakı Dersi Öğretim Programı**, öğrencilerin İslam ahlakına dair bilgi birikimlerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. İslam ahlakı, bireylerin ve toplumların doğruyu, iyiyi ve güzel olanı takdir etmelerini, yaşamlarını bu değerlere göre şekillendirmelerini sağlayan temel ilkeleri sunar. İslam ahlakı, sadece bireysel bir sorumluluk değil, aynı zamanda toplumsal düzenin de sağlanması için gerekli olan etik kuralları kapsar. Bu nedenle, İslam ahlakı dersinin, öğrencilerin sadece dini sorumluluklarını yerine getirmeleri için değil, aynı zamanda toplumda adalet, dürüstlük, merhamet gibi temel erdemleri içselleştirmeleri için de büyük bir önemi vardır.

Kur'an Eğitim Merkezlerinde İslam ahlakı dersinin amacı, öğrencilere İslam ahlakının temel ilkelerini öğretmek ve bu ilkeleri hayatlarına nasıl yansıtabileceklerini anlamalarına yardımcı olmaktır. Bu bağlamda, ahlak kavramının tanımı, konusu ve gayesi, ahlaki tutum ve davranışlar, İslam'da aile ahlakı, İslam'da çalışma ahlakı, Allah'a ve Hz. Peygamber'e karşı sorumluluklar ve adabımuaşeret gibi konular üzerinde durulacaktır. Öğrenciler, bu konular aracılığıyla, İslam'ın birey ve toplum ilişkilerindeki ahlaki değerleri kavrayacak ve günlük yaşamlarında bu değerleri nasıl hayata geçireceklerini öğrenerek, toplumda daha adil ve erdemli bireyler olmaya teşvik edilecektir.

İslam ahlakı öğretiminde öğrencilerin ahlaki değerleri doğru bir şekilde anlamaları ve bu değerleri kendi yaşamlarına entegre edebilmeleri sağlanacaktır. Bu süreç, öğrencilerin İslam ahlakını sadece bir öğreti olarak değil, bir yaşam tarzı olarak benimsemelerini hedeflemektedir. Ayrıca öğrenciler, İslam ahlakının güncel toplumsal meselelerle nasıl örtüştüğünü ve bu meselelerin çözümünde İslam ahlakının nasıl bir yol gösterici olabileceğini de öğreneceklerdir.

Başkanlığımız, eğitim-öğretim süreçlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve gelişen ihtiyaçlara göre yeni programlar hazırlamaktadır. Bu bağlamda öğrenciyi merkeze alan,

bireysel farklılıkları gözetken, uygun yöntem ve tekniklerin kullanılmasını esas alan ve ölçme-değerlendirmeyi temel kabul eden esnek bir yapı ile birim ve alan uzmanlarından oluşan komisyon tarafından “İslam Ahlakı Dersi Öğretim Programı” hazırlanmıştır.

I. PROGRAMIN GENEL HEDEFLERİ

Programla öğrencilerin;

1. İslam ahlakının temel kavramlarını ve kaynaklarını öğrenmeleri,
 2. Ahlakın bireysel ve toplumsal yönlerini kavramaları,
 3. İslam’a göre doğru, erdemli ve adil davranış ölçütlerini kavramaları,
 4. Sabır, güven, adalet, cesaret, tevazu, iffet gibi temel ahlaki erdemleri öğrenmeleri,
 5. Kendisine, topluma ve Allah’a karşı hak ve sorumluluklarını öğrenmeleri,
 6. İslam ahlakına uygun davranışlar sergilemeleri,
- hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. İslam ahlakı dersinin temel kavramlarını açıklar.
2. İslam ahlakı kaynağının Kur’an ve sünnet olduğunun farkına varır.
3. İslam ahlakı dersinin konusunu, gayesini ve kaynaklarını açıklar.
4. Manevi hayata yön veren duygu, düşünce ve değerleri, doğru bilgilerle temellendirir.
5. Aile kavramının İslam’daki yerini ve önemini açıklar.
6. Allah’a, Hz. Peygamber’e ve Kur’an-ı Kerim’e karşı sorumluluklarını yerine getirir.
7. Toplum içinde saygı, nezaket ve edep kurallarına uygun davranışlar sergiler.

III. PROGRAMIN YAPISI VE UYGULAMA İLKELERİ

1. Program, Başkanlıkça her yıl belirlenen eğitim-öğretim takvimi doğrultusunda yürütülür.
2. Program, iki dönem olarak planlanmıştır. Birinci dönemde, Millî Eğitim Bakanlığı’nın *İslam Ahlakı* kitabından “Ahlak Kavramının Tanımı, Konusu ve Gayesi, Ahlaki Tutum ve Davranışlar, İslam’da Aile Ahlakı” bölümleri işlenirken, ikinci dönemde ise aynı kitaptan “İslam’da Çalışma Ahlakı, Allah’a ve Hz. Peygamber’e Karşı Sorumluluklar ve Adabımuâşeret” bölümleri işlenecektir.
3. İlk derste, dersin amaçları, işlenecek konular ve kullanılacak temel kaynaklar hakkında öğrenciler bilgilendirilir.
4. Her dersin başında işlenecek konuların genel bir özeti yapılır ve ilgili temel kavramlar açıklanır. Dersin sonunda ise önemli noktalar vurgulanarak bir özet

sunulur.

5. İşlenen konuların güncel meselelerle ilişkisi kurulmaya özen gösterilir, böylece öğrencilerin problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi hedeflenir.
6. Ders sürecinde, öğrencilerin konuları anlamalarına katkı sağlamak amacıyla ödevler verilir ve geri bildirimler dikkatle takip edilir.
7. Programın uygulanmasında öğrencilerin gelişimsel özellikleri dikkate alınır.
8. Öğrenme sürecinde, öğrencilerin bireysel ilgi, yetenek ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak interaktif bir eğitim ortamı oluşturulmaya çalışılır.
9. Eğitimde kullanılacak yöntem ve tekniklerde işlevsellik esas alınır.
10. Programın temel ilkelerinden biri olarak, öğrencilerin öğrenim sürecini kolaylaştırıcı, sevdirci ve teşvik edici bir yaklaşım benimsenir. Bu doğrultuda, “Kolaylaştırın, zorlaştırmayın, sevdiren, nefret ettirmeyin” hadisi eğitim sürecinin kılavuzu olarak kabul edilir.
11. Derslerin etkinliğini artırmak için yazılı, görsel ve işitsel ekipman ve materyaller kullanılır.

IV. İSLAM AHLAKI DERSİ, KONULAR, KAYNAKLAR VE AÇIKLAMALAR

DÖNEM	KONU	KAYNAKLAR	AÇIKLAMALAR
1. DÖNEM	❖ İslam Ahlakı ✓ Ahlak Kavramının Tanımı, Konusu ve Gayesi ✓ İslam Ahlakının Kaynağı ✓ Ahlak-Terbiye İlişkisi	✓ İslam Ahlakı, Millî Eğitim Bakanlığı	✓ İslam ve ahlak kavramı açıklanacak ve ahlak ile ilgili temel kavramlara değinilecektir. ✓ İslam ahlakının gayesi itibariyle insanı doğruya ve iyiye yönlendirmeyi amaçladığı vurgulanacaktır. ✓ İslam ahlakının en temel kaynağının Kur'an ve sünnet olduğu vurgulanacaktır. ✓ Ahlak ve terbiye kavramları arasındaki ilişki açıklanacaktır.

1. DÖNEM	❖ Ahlâki Tutum ve Davranışlar ✓ Olumlu Tutum ve Davranışlar • Dürüst ve Güvenir Olmak • İffet ve Hayâ • Adil Olmak • Cömert Olmak • Kanaatkâr Olmak • Tevâzû • Sabır • Sevgi ve Saygı • Merhamet ve Şefkat • Cesaret (Şecaat) ✓ Olumsuz Tutum ve Davranışlar • Yalan ve Riya • Kibir • Gıybet ve Koğuculuk • Haset • Suizan • Hırsızlık • Hile Yapmak • İsrâf • Öfke ve Şiddet • Cimrilik • Korkaklık ❖ Zararlı Alışkanlıklar	✓ İslam Ahlakı, Millî Eğitim Bakanlığı	✓ Doğruluğun ve sözünde durmanın önemi vurgulanacaktır. ✓ Haya ve iffetin ahlaki yaşamdaki yeri ele alınacaktır. ✓ Adil olmanın önemi üzerinde durulacaktır. ✓ Sahip oldukları ile yetinmenin mutlu olmak için önemli bir tutum olduğu vurgulanacaktır. ✓ Alçakgönüllü olmanın önemi açıklanacaktır. ✓ Zorluklar karşısında sabırlı olmanın önemine değinilecektir. ✓ Sevgi ve saygının İslam'daki önemi ele alınacaktır. ✓ Canlılara karşı merhametli olmanın önemi açıklanacaktır. ✓ Cesaretin ahlaki bir değer olduğu üzerinde durulacaktır. ✓ Yalan ve riyanın toplum üzerindeki zararları açıklanacak, kibirli olmanın zararları üzerinde durulacaktır. ✓ Gıybet ve koğuculuk gibi davranışların zararları anlatılacaktır. ✓ Kıskançlığın bireye ve çevreye verdiği zararlar ele alınacak, suizanın ilişkilerdeki olumsuz etkileri açıklanacaktır. ✓ Hırsızlığın hukuki yönden suç sayıldığı belirtilecektir. ✓ Hilenin insanlar arasındaki güveni zedeleyen kötü davranışlardan biri olduğu üzerinde durulacaktır. ✓ İsrafın hırs ve kanaatsizlik gibi kötülüklerin başlıca sebebi olduğu vurgulanacaktır. ✓ Öfke kontrolünün önemi ve şiddetin zararları ele alınacaktır. ✓ Cimrilğin başlıca sebebinin aşırı mal hırsı (tamahkârlık), bencillik ve kibir gibi kötü huylar olduğu anlatılacaktır. ✓ Müminde Allah korkusu olması gerektiği anlatılacaktır. ✓ İslam'ın beden ve ruh sağlığına zarar veren zararlı alışkanlıkları yasakladığı anlatılacaktır.
--	---	--	--

1. DÖNEM	❖ Aile Ahlakı ✓ Aile Kurumunun Önemi ✓ Aile Fertlerinin Birbirlerine Karşı Görevleri • Eşlerin Birbirlerine Karşı Görevleri • Çocukların Anne-Babaya Karşı Görevleri • Anne-Babanın Çocuklarına Karşı Görevleri ✓ Akrabaların Birbirlerine Karşı Görev ve Sorumlulukları	✓ İslam Ahlakı, Millî Eğitim Bakanlığı	✓ Ailenin toplumun temeli olduğu ve toplumsal yapının devamlılığındaki rolü açıklanacaktır. ✓ Aile bireylerinin birbirine karşı hoşgörülü ve saygılı olmasının önemi üzerinde durulacaktır. ✓ Eşlerin birbirine karşı nazik ve anlayışlı olması gerektiği vurgulanacaktır. ✓ Çocukların ebeveynlerine ve büyüklerine karşı sevgi ve saygı göstermesinin önemi üzerinde durulacaktır. ✓ Anne-babanın çocuklarına karşı şefkatli ve merhametli olması gerektiği vurgulanacaktır. ✓ Akrabalar arasındaki yardımlaşma ve dayanışmanın önemi ele alınacaktır.
--	--	--	---

2. DÖNEM	❖ İş ve Meslek Ahlakı ✓ İslam'ın Çalışmaya Verdiği Önem ✓ Çalışma ve Meslek Ahlakı İlkeleri • Doğruluk ve Güvenirlik • Kusursuz Ürün ve Hizmet Üretme • Emeğe Saygı Duyma • Kul Hakkına Riayet • Sorumluluk Bilinci • Hizmette Eşit Davranma • Çevreye Bilinci ve Duyarlılık ✓ Ahilik ve Ahilerde Meslek Ahlakı	✓ İslam Ahlakı, Millî Eğitim Bakanlığı	✓ İslam'ın çalışmaya verdiği önem ayet ve hadislerle açıklanacaktır. ✓ Çalışan bireyin, iş hayatında dürüstlük ve güven prensiplerine sahip olması gerektiği anlatılacaktır. ✓ Üretilen ürünlerin kalitesine özen gösterilmesi, işin hakkıyla yapılması gerektiği vurgulanacaktır. ✓ İşçi ve işveren arasında emeğe saygının önemi, adaletli bir çalışma ilişkisi kurulması gerektiği açıklanacaktır. ✓ Çalışma hayatında, başkalarının haklarına saygı gösterilmesi, kul hakkına riayet edilmesi gerektiği üzerinde durulacaktır. ✓ Çalışan bireyin, üzerine düşen sorumlulukları yerine getirme bilinciyle hareket etmesinin gerekliliği vurgulanacaktır. ✓ Çalışma ortamında, adaletli bir yaklaşım benimsenmesi gerektiği anlatılacaktır. ✓ Çalışma hayatında çevre bilincinin önemine değinilecektir. ✓ Ahilik geleneği ve ahlakı ile ilgili temel prensipler ele alınacaktır.
--	---	--	---

2. DÖNEM	❖ Allah’a ve Peygamberimize Karşı Vazifeler ✓ Allah’a Karşı Vazifeler • Marifet • Ubudiyet • Muhabbet • Tazim • Teslimiyet • Tövbe • Takva • Havf ve Reca (Korku ve Ümit) ✓ Peygamberimize Karşı Vazifeler • Teslimiyet • Muhabbet • Sünnete Uymak	✓ İslam Ahlakı, Millî Eğitim Bakanlığı	✓ Kulun, Allah’ın sıfatlarını, fiillerini ve isimlerini tanıması gerektiği vurgulanacak, ubudiyetin önemi anlatılacaktır. ✓ Allah’a duyulan sevginin, insanın kalbinde huzur oluşturduğuna değinilecektir. ✓ Allah’a teslimiyetin sağlam bir tevhid inancı ile mümkün olduğu anlatılacaktır. ✓ Allah’a karşı işlenen hataların ardından tövbe etmenin, samimi bir pişmanlıkla Allah’a yönelmenin önemine değinilecektir. ✓ Allah’a karşı vazifelerimizin merkezinde takvanın olduğu anlatılacaktır. ✓ Korku ile ümit arasında nasıl bir denge kurulması gerektiği ele alınacaktır. ✓ Gerçek imanın, bütün söz ve davranışlarda, her hal ve harekette Allah Rasulü’ne tam bir teslimiyet göstermekle mümkün olduğu anlatılacaktır.
--	---	---	--

2. DÖNEM	❖ Adabımuaşeret ✓ Selamlaşma Adabı ✓ Yeme İçme Adabı ✓ Giyim Kuşam Adabı ✓ Temizlik Adabı ✓ Söz Söyleme Adabı ✓ Yolculuk Adabı ✓ Ziyaret Adabı ✓ Medya ve Bilişim Adabı ✓ Özel ve Resmi Toplantı Adabı	✓ İslam Ahlakı, Millî Eğitim Bakanlığı	✓ Selamın barış ve huzur getiren bir davranış olarak görülmesi gerektiği anlatılacaktır. ✓ İslam’da yeme içme, giyim, beden temizliği gibi ahlaki değerler üzerinde durulacaktır. ✓ Temizliğin hem fiziksel hem de ruhsal arınma açısından İslam’daki yeri açıklanacaktır. ✓ Doğru ve yerinde konuşmanın, insan ilişkilerinde oluşturduğu güven ve huzur üzerinde durulacaktır. ✓ Özel ve toplu taşıma araçlarında yolculuk yaparken dikkat edilmesi gereken edep ve görgü kuralları anlatılacaktır. ✓ Ziyaretlerin, oluşturduğu sosyal bağ ve ziyaret ederken dikkat edilmesi gereken davranışlar ele alınacaktır. ✓ Medyanın ve iletişimin toplum üzerindeki etkisi anlatılacaktır. ✓ Toplantılarda başkalarına saygı, doğru iletişim ve adil karar verme gibi davranışların önemi anlatılacaktır.
--	---	--	---